

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ DAİRE

ERSEVEN - TÜRKİYE DAVASI

(Başvuru no: 23221/07)

KARARIN ÖZET ÇEVİRİSİ

STRAZBURG

12 Ekim 2010

İşbu karar Sözleşme'nin 44 / 2. maddesinde belirtilen koşullar çerçevesinde kesinleşecek olup şekli bazı düzeltmelere tabi tutulabilir.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti aleyhine açılan ve (23221/07) başvuru no'lu davanın nedeni bu ülkenin vatandaşları Mehmet Namık Erseven ve Nesrin Erseven'in (başvuranlar) 24 Mayıs 2007 tarihinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 34. maddesi uyarınca yapmış olduğu başvurusudur.

Başvuranlar Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) önünde İstanbul Barosu avukatlarından C. Barlas tarafından temsil edilmektedir.

OLAYLAR

DAVANIN KOŞULLARI

Başvuranlar sırasıyla 1955 ve 1965 doğumlu olup İstanbul'da ikamet etmektedir.

4 Eylül 1992 tarihinde başvuranlar *de cujus* murisin diğer mirasçılarına bırakmış olduğu miras payının azaltılması amacıyla Asliye hukuk mahkemesinde dava açmıştır.

27 Mayıs 2004 tarihinden 20 Mart 2007'ye dek on iki duruşma gerçekleştirilmiş, bu duruşmalar esnasında bilirkişi raporları sunulmuştur.

Asliye hukuk mahkemesi 7 Ocak 2008 tarihinde ihtilaf konusu sözkonusu taşınmazların başvuranların murisi adına tescil edilmesine karar vermiştir.

Yargıtay 5 Mayıs 2009 tarihinde bu kararı bozmuştur.

19 Ocak 2010 tarihinde Asliye hukuk mahkemesi 16 Şubat 2010 tarihinde bir duruşma yapmıştır.

Yargı süreci ulusal mahkemeler önünde halen devam etmektedir.

HUKUK

I. AİHS'NİN 6/1 MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuranlar yargı sürecinin uzunluğunun AİHS'nin 6/1 maddesinde öngörülen «makul süre» ilkesinin ihlaline yol açtığını öne sürmektedir.

AİHS'nin 35. maddesinin 3. paragrafı çerçevesinde şikayetin dayanaktan yoksun olmadığını kaydeden AİHM, ayrıca başka açılardan bakıldığında da kabuledilemezlik unsuru bulunmadığını tespit eder.

Hükümet bu iddiaya karşı çıkmakta, bilhassa dava konusunun karmaşık olduğunu, çok sayıda bilirkişi raporu hazırlanması zorunluluğunun bulunduğunu ve davaya katılan tarafların sayısının fazla olduğunu savunmaktadır.

Dikkate alınması gereken dönem başvuranların 4 Eylül 1992 tarihinde Asliye hukuk mahkemesi önünde dava açmaları ile başlamıştır ve henüz sonuçlanmamıştır. İki dereceli mahkemede görülen dava yaklaşık on sekiz yıl bir ay sürmüştür.

AİHM yargılama süresinin makul olup olmadığının davanın şartları ışığında ve özellikle de davanın karmaşıklığı, başvuruların ve ilgili mercilerin tutumu, davanın başvurular için arz ettiği önem gibi, içtihadında yerleşmiş ölçütlere bakılarak değerlendirilmesi gerektiğini hatırlatır (Bkz. birçokları arasında Daneshpayeh-Türkiye kararı no: 21086/04, 16 Temmuz 2009).

AİHM daha önce de müteaddit defa benzer sorunları ortaya koyan başvuruları incelemiş ve AİHS'nin 6/1 maddesinin ihlal edildiği sonucuna varmıştır (sözü edilen Daneshpayeh kararı).

Mahkemeye sunulan bütün delil unsurlarını inceleyen AİHM, ilk derece mahkemesinin davanın esası hakkındaki ilk kararını vermesinin on beş yıl dört ay sürdüğünün ve Yargıtay'ın bu kararı bir yıl üç ay içinde bozduğunun altını çizmektedir. Dava ulusal mahkemeler önünde halen derdesttir. Başvuranların davranışları ile ilgili olarak AİHM, adı geçenlerin normal bir tutum sergilediklerini ve tümüyle dayanaktan yoksun başvuruda bulunmakla itham edilemeyeceklerini gözlemlemektedir (Bkz. Piron-Fransa no: 36436/97, 14 Kasım 2000). AİHM dava konusunun belirli bir karmaşık yapısının bulunduğunu ve bilirkişi raporunun hazırlanmasını zorunlu kıldığını ifade etmektedir. Bununla birlikte, AİHM bu bağlamda Savunmacı Devletlere kendi hukuk sistemlerinde her bireyin medeni hak ve yükümlülüklerinden ileri gelen itirazına ilişkin ulusal mahkemelerinin vereceği nihai kararın makul bir sürede sonuçlanmasını sağlayacak bir düzenleme yapma yükümlülüğü düştüğünü hatırlatır (Bkz. *Comingersoll S.A.-Portekiz* no: 35382/97 ve *Mikulic-Hırvatistan* no: 53176/99). AİHM ne davanın karmaşık yapısının ne de başvuruların sergiledikleri tutumun yargı sürecinin uzunluğu ile açıklanabileceğini saptamaktadır. Bu başvuruda AİHM, sözkonusu yargı sürecinin uzunluğunun aşırı olduğu ve «makul süre» ilkesini karşılamadığı sonucuna varmaktadır.

Bu nedenle, AİHS'nin 6/1 maddesi ihlal edilmiştir.

II. AİHS'NİN 41. MADDESİ'NİN UYGULANMASI HAKKINDA

Başvuranlar sözkonusu yargı süreci sonunda elde edecekleri meblağın yargılamanın uzunluğu ve enflasyon etkisiyle azalacağını savunarak uğrayacakları bu zararın telafi edilmesini talep etmekte, bu konuda takdiri AİHM'ye bırakmaktadır.

AİHM başvurulara ortaklaşa 15.600 manevi tazminat ödenmesini uygun görmektedir. Ayrıca, taraflardan edinilen bilgilere göre yargılamanın iç hukuktaki mahkemeler önünde on sekiz yıldan bu yana sürdüğünü not eden AİHM, halen böyle olması durumunda, en uygun telafi yönteminin 6/1 maddesindeki gereklilikleri karşılayacak ve adaletin tecellisini sağlayacak şekilde yargılamanın mümkün olan en kısa sürede tamamlanması olduğuna itibar etmektedir.

Başvuranlar yargılama giderleri için herhangi bir rakam telaffuz etmemektedir. AİHM bu durumda bir ödeme yapılmasını gerekli görmemektedir.

BU GEREKÇELERE DAYALI OLARAK, AİHM, OYBİRLİĞİYLE,

1. Başvurunun *kabuledilebilir olduğuna*;
2. AİHS'nin 6/1 maddesinin *ihlal edildiğine*;

3. AİHS'nin 44/2 maddesi gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, miktara yansıtılabilecek her türlü vergiden muaf tutularak ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden TL'ye çevrilmek üzere, Savunmacı Devlet tarafından başvurulara ortaklaşa 15.600 (on beş bin altı yüz) Euro manevi tazminat *ödenmesine*;

KARAR VERMİŞTİR.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve AİHM'nin iç tüzüğünün 77. maddesinin 2. ve 3. paragraflarına uygun olarak 12 Ekim 2010 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.